

Токар В.В., к.е.н., доцент, КНЕУ ім. Вадима Гетьмана
Хорошаєв Є.С., к.е.н, адвокат

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ПРОСТИТУЦІЇ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ НІГІЛІЗМ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ

Проаналізовано результативність правового регулювання проституції в Україні. Розглянуті соціально-економічні параметри даного явища. Представлені економічно обґрунтовані авторські пропозиції щодо легалізації проституції з метою протидії розповсюдженню ВІЛ-СНІД, соціального захисту працівників «секс-індустрії» та поповнення доходної частини консолідованого бюджету України.

The article researches the effectiveness of the legal control of prostitution in Ukraine. Socio-economic parameters of this phenomenon are discussed. The author's economically sound suggestion to legalize prostitution for the purpose of resistance to the spread of the HIV-AIDS, introduction of the social security of workers of the "sex-industry" and increase of revenues of the Ukraine's consolidated budget is presented.

Постановка проблеми. Сучасна історія незалежності України нараховує двадцять років, протягом яких пройдено значний шлях від тоталітарної, офіційно пуританської спільноти до суспільства, яке поважає індивідуальність і особистий вибір кожного, без чого побудова ринкової соціально орієнтованої держави є неможливою. Незважаючи на суттєві здобутки демократії, необхідно констатувати наявність архаїчних, святенницьких залишків у вигляді норм права, які вже не відбивають зміну моралі суспільства та його ставлення до явищ і процесів. До таких прикладів належать подвійні стандарти у відношенні до проституції, які зберігаються в нашій країні.

З одного боку, формально, за допомогою апарату примусу та відповідних норм кримінального й адміністративного права держава засуджує проституцію й, навіть, наполягає на існуванні реальної боротьби з нею. З іншого боку, реально, неофіційно суспільство толерантно ставиться до секс-індустрії. Значна кількість фільмів, книг, телепрограм присвячені якщо не пропаганді, то принаймні героїзації праці «робітниць нічного фронту». На сьогоднішній день будь-який глянцевиий журнал чи навіть провінційна газета містить майже відкриту рекламу сексуальних послуг під виглядом ескорт-послуг, масажних салонів, гувернанток тощо. Широкий загал в Україні впевнений, що «дах» проституткам надають силові структури.

Звичайно, можна звернутися до норм моралі та обґрунтувати подвійність стандартів недосконалістю будь-якого суспільства. Наприклад, у християнській та іудаїстській догмах забороняється займатися проституцією – «не чини перелюб» є сьомою заповіддю, проте достатньо проаналізувати Євангеліє, щоб зрозуміти невідповідність старих понять новим реаліям життя. Так, відповідно до п. 18 Гл. 16 Євангеліє від Луки, до проституції належить розлучення та одруження з розлученою жінкою: «Той, що розлучається зі своєю дружиною та одружується на іншій, чинить перелюб, і той, що одружується з розлученою, – чинить перелюб» [7]. Аналізуючи статистику шлюбів і розлучень в Україні та широко розповсюджений сьогодні цивільний шлюб, дивуєшся: чому не використати релігійне обґрунтування (норми моралі) для притягнення до адміністративної відповідальності значної частини населення України та поповнення доходної частини бюджету.

У той час, як держава продовжує кризь пальці дивитися на бурхливий розвиток секс-індустрії в Україні, кримінальні структури продовжують заробляти шалені гроші й по країні поширюється епідемія ВІЛ-СНІД, яким, за офіційними даними ЦРУ, в нашій державі ще в 2009 р. були заражені близько 450 тис. осіб (або близько 1,1 % населення) [23]. Якщо ж узяти до уваги належність більшості з інфікованих до людей молодого віку, то стає зрозумілим необхідність легалізації та контролю за проституцією, яка також впливає на зростання кількості постраждалих від цієї хвороби громадян України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цікаву історичну довідку щодо проституції в дореволюційній та міжвоєнній Україні, перш за все на території сучасної Дніпропетровської області, можна отримати в дослідженні В. Суховаго, який чітко вказує на розповсюдженість цього явища не лише в містах, але й в селах. Крім цього інтерес представляє те, що легалізація проституції у сучасній Україні лише відновить дореволюційний status quo: на кінець XIX ст. лише на території сучасного м. Дніпропетровськ існувало 10 будинків розпусти, де утримувалось від 50 до 150 повіїв [14, С. 70-72].

Плотнікова А., розглядаючи зайняття проституцією з точки зору моральності, увагу зосереджує чомусь не на процесі надання послуг інтимного характеру, а на статтях Кримінального кодексу, які пов'язані з експлуатацією дітей та примушенням до заняття проституцією [10, С. 70]. Даний автор зовсім не усвідомлює, що заняття проституцією може бути цілком усвідомленим вибором повнолітньої особи, яка здійснює його незалежно від волі інших осіб.

У святенницькому стилі виконана робота М. Мінца, який заперечує ефективність легалізації проституції, при цьому не здатний обґрунтувати доцільність боротьби з нею на кшталт нових норм або процедур допомоги. М. Мінц наводить думку професора Українського інституту сексології і андрології І. Горпинченка про те, що легальна проституція – це міф, бо отримати економічну користь від її ле-

галізації буде неможливо тому, що сам по собі цей бізнес є кримінальним, і будуть створені такі схеми, які допоможуть ухилитися від сплати податків. Створити ефективну систему медичного контролю буде також проблематичним. За його словами, повії перші усвідомили небезпеку ВІЛ-інфекції і тому постійно використовують презервативи. Медичні картки на повій у медичних закладах стануть джерелом поширення інформації про їх господарів, що не «бажано для трудівниць кохання». Санітарні книжки ніхто з повій заводити не буде, тим більше показувати їх потенціальному клієнту. Як буде виглядати пенсійне забезпечення колишніх повій, також невідомо. Їх вихід на «професійну пенсію» становить 35–40 років, тобто невідомо за чий рахунок вони будуть доживати до 60 років. Підсумок автор наводить фактично у вигляді проповіді легалізувати проституцію – значить засвідчити про загальнодержавну моральну деградацію. Якщо сьогодні визнаємо проституцію легальною, то недалеко вже й до «узаконення» наркотиків, торгівлі людьми [9]. Проте, М. Мінц не зовсім точний. Наприклад, в Україні майже третина повій не тільки не використовує презервативи, а взагалі нічого не робить аби захиститися від СНІД [18]. Окрім того, тютюн або алкоголь – це те ж різновиди наркотиків, якими дозволено офіційно торгувати, проте ніхто не каже про деградацію суспільства.

Невирішені частини проблеми. Незважаючи на значну увагу до проблеми проституції з боку науковців, існує серйозний дефіцит досліджень, які присвячені визначенню шляхів соціального захисту повнолітніх осіб, які свідомо й цілком добровільно займаються цим видом діяльності. Крім того, хронічна нестача коштів на соціальні програми, у тому числі профілактики та протидії розповсюдженню ВІЛ-СНІД, примушує відмовитися від святенництва на рівні держави та розробити програму легалізації видів діяльності, які мають фінансовий потенціал, не створюють реальної шкоди для здоров'я та психічного стану осіб, котрі нею займаються на добровільних засадах.

Метою дослідження є виявлення напрямів удосконалення регулювання проституції та суміжних з нею сфер для протидії розповсюдженню ВІЛ-СНІД, забезпечення соціального захисту працівників секс-індустрії та поповнення доходної частини консолідованого бюджету України.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до визначення «Юридичного енциклопедичного словника», **проституція** (від лат. *prostitutio* – ганьбити, безчестити) – вступання за плату у випадковій сексуальній зв'язки, що не базуються на особистій симпатії, потягу. Характерною ознакою проституції є систематичність сексуальних стосунків з різними партнерами (клієнтами) та попередня домовленість про оплату (хоча ціна може бути заздалегідь не названа). Проституція є, як правило, основним або навіть єдиним джерелом доходів особи (чоловіка або жінки), яка займається нею [15, С. 333].

Проституція сучасного виду (комерційна) з'являється в міському суспільстві, коли жінка звільняється від влади роду і може сама вибирати партнера по сексу. На думку ряду дослідників, проституції комерційної передували форми так званої ритуальної і патріархальної (гостинної) проституції, які власне проституцією не були й мали культове значення. Судебник 1589 – законодавчий звід, складений за царя Федора Івановича, брав повій під захист і забезпечував їм компенсацію за образу («безчестя») в 2 гроші. У Росії проституція почала переслідуватися за законом, починаючи з 1649 р., коли цар Олексій Михайлович наказав міським об'їждчикам стежити, «щоб на вулицях і провулках повій не було» [16].

Скатеринський «Статут благочиння» (1782 р.) є більш ліберальним: він призначає для публічних будинків особливі квартали в Петербурзі, разом з тим караючи звідництво і забороняє перетворювати в борделі приватні будинки. З проституцією в Петербурзі боролися і за Петра I і в подальшому, проте лише Павло I увів правило, за яким «нічні метелики» мали одягатися в жовті сукні, щоб їх відразу можна було відрізнити від порядних жінок. Ослушниць засилали до Сибіру на копальні. У 1843 р. у столиці почали діяти перші будинки розпусти, або борделі, як їх називали на французький манер. Спеціально створений для цього Лікарсько-поліцейський комітет виявив у місті 400 повій та легалізував їхню діяльність. Кожній дівчині замість паспорта був виданий бланк жовтого кольору. У 1844 р. був виданий «Табель про проституцію», який регламентував діяльність борделів. Відкривати будинок розпусти могли лише жінки у віці від 30 до 60 років, з якими не проживали неповнолітні діти. Господиня була зобов'язана підтримувати порядок у своєму закладі, здійснювати контроль за гігієною жінок і вести відповідну документацію. За законом три чверті заробітку кожної повії належали їй, і лише одна чверть – самій жриці кохання. Однак «мадам» часто забирали всі гроші собі, чим вводили жінок в борги, назавжди заганяючи в кабалу. Тому в 1856 р. у борделях увели розрахункові книжки. Це дозволило багатьом із «співробітниць» відкладати значні кошти собі на майбутнє. Дівчина, яка забажала розлучитися з професією, могла вільно поміняти свій жовтий квиток у Лікарсько-поліцейському комітеті на паспорт і зайнятися будь-яким ремеслом.

У 1879 р. у Петербурзі вже функціонувало 206 борделів з чисельністю контингенту в 1 528 чоловік. До кінця століття більшість з них було зосереджено в районі Сінної площі. Найскандальнішою славою користувався так званий «малинник», у якому працювали повії у найгіршому стані. Їхні господині брали з кожного клієнта по 50 копійок, у святкові дні змушували повій обслуговувати до 50 (!) чоловік. Іноді власниці таких борделів замість плати просто видавали своїм рабінням по чотири склянки горілки в день.

Пітерські борделі розподілялися за розрядами – від 30 копійок до двох карбованців. Витрати таких закладів становили від 30 до 120 карбованців на місяць, але найфешенебель-

ніші дозволяли собі витратити до 1 500 карбованців. За один сеанс у дорогих будинках розпусти клієнти платили по 3–5 карбованців, а за ніч – до 15 карбованців. «Дівчину» можна було викликати з борделя додому, але вже за 25 карбованців.

До кінця XIX ст. у Петербурзі намітилася тенденція до скорочення чисельності борделів. У 1897 р. їх залишилося всього 69, в основному через ліквідацію публічних будинків нижчого ґатунку. На початок XX ст. у столиці Російської імперії борделів стало ще менше. У 1909 р. працювало лише 32 заклади, а до 1917 року їх практично не залишилося. Цей процес ішов в основному через перехід повій на вільні хліба, у розряд так званих «бланкових». Вони теж здавали у Лікарсько-поліцейський комітет свої паспорти і отримували бланк того ж жовтого кольору, що дозволяє працювати на дому. Послуги «бланкових» повій коштували дорого – до 50 карбованців за годину, що було невідомим, оскільки серед них налічувалося до 4% дворянок [21].

До 2006 р. проституція каралася кримінально. Тодішня редакція ст. 303 Кримінального кодексу України (далі – ККУ) від 05.04.2001 р. № 2341-III передбачала притягнення до відповідальності осіб за систематичне надання сексуальних послуг з метою отримання доходу. Таким чином, об'єктом злочину були моральні засади суспільства в частині підстав задоволення статевих потреб. Зв'язки між партнерами мають встановлюватися на основі особистої симпатії, а ведення статевого життя виключно за винагороду є неприпустимим. Однак, у 2006 р. суспільна мораль докорінним чином змінилася. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за торгівлю людьми та втягнення в заняття проституцією» від 12.01.2006 р. № 3316-IV кримінальна відповідальність за зайняття проституцією була скасована, що було першим кроком до легалізації в країні.

У Конвенції ООН «Про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами» від 02.12.1949 року, учасником якої є й Україна, звертає на себе увагу той факт, що кара накладається виключно за:

- зведення, умовляння, спокусу з метою проституції іншої особи, навіть за згодою цієї особи;
- експлуатацію проституції іншої особи, навіть за згодою цієї особи;
- утримання будинку розпусти чи управління ним або свідоме фінансування чи участь у фінансуванні будинку розпусти;

• за здачу в оренду або найм будівлі чи іншого місця або його частини, знаючи про те, що вони будуть використані з метою проституції третіми особами.

При цьому жодним чином кара не поширюється на осіб, які безпосередньо займаються проституцією, що є свідомим вибором кожної людини.

У державах світу ставлення до проституції є різним. Наприклад, у вересні 2010 р. суд канадського міста Онтаріо постановив, що чинне законодавство, яке забороняє заняття проституцією, є антиконституційним. Рішення стало наслідком позову двох повій, які заявили, що нинішні закони змушують їх працювати на вулиці і порушують їх права на безпеку праці та свободу самовираження. У результаті суддя погодився з тим, що заборона на борделі, сприяння проституції і життя на доходи від неї суперечать конституції [20]. Однак, поки що в Канаді заборонено сутенерство та організацію публічних будинків, як і примус до зайняття проституцією.

Проституція в Нідерландах була повністю узаконена у 2000 р., у Молдові – у 2005 р. Чехія розглядає можливість легалізації проституції, мотивуючи такий крок збільшенням надходжень до бюджету, соціальних фондів, а також підвищенням ступеня медичного захисту населення. Відповідно до законопроекту дозвіл на заняття проституцією могли б отримати лише особи старше 18 років, які будуть працювати в публічних будинках, власних будинках і квартирах або у клієнта. Одночасно, забороняється публічна пропаганда сексу. За порушення закону винні можуть бути оштрафовані на суму до 2 млн. чеських крон (близько 100 тис. дол. США) [19].

Натомість, у Швеції, Великобританії та Ірландії громадськість і парламентарії підтримали закон про криміналізацію клієнта. Це означає, що злочином є не діяльність повії, а покупка клієнтом її сексуальних послуг. Таким чином ці держави позначили свою позицію стосовно проституції як явища. Аналогічна ідея була подана на розгляд депутатів Верховної Ради України у якості законопроекту «Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України (щодо встановлення кримінальної відповідальності за користування послугами осіб, які займаються проституцією)» від 14.10.2009 р. № 5223, відповідно до якого встановлюється кримінальна відповідальність у вигляді штрафу (100–500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян), громадських робіт (60–240 годин), обмеження волі (1–3 роки) за користування послугами осіб, які займаються проституцією. Однак, захищаючи таким чином моральні принципи однієї верстви населення, ми нехтуємо конституційними правами іншої: кожен має право на особисте життя (ст. 32 Конституції України).

За даними «Associated Press» на середину 2010 р., проституція була заборонена в таких країнах Європи, як Албанія, Ісландія, Литва, Норвегія, Румунія, Швеція та в усіх країнах колишньої Югославії. В інших європейських країнах вона дозволена з тими чи іншими обмеженнями, які встановлені національним законодавством конкретної держави. Зокрема, публічні будинки узаконені в Австрії, Угорщині та Швейцарії, а в Бельгії, Данії, Люксембурзі і Фінляндії проституція дозволена, але заборонені сутенерство і публічні будинки. У країнах, де розвиток проституції, як легального бізнесу, досі стримувався (наприклад, Франція та Італія, де публічні бу-

динки заборонені з 1946 і 1958 року відповідно), останнім часом широко дебатуються урядові проекти про її легалізацію за голландсько-німецьким варіантом [17].

У якості ефективного міжнародного досвіду легалізації проституції може виступати Німеччина, де з 1 січня 2002 р. набрав чинності закон про проституцію, першою статтею якого закріплено за проституцією статус трудової діяльності. Даним нормативним актом передбачена обов'язкова реєстрація повій і регулярні медичні обстеження раз на чотири місяці в медичних закладах, які вони можуть вибрати самостійно. Цей пункт є важливим з урахуванням досвіду таких країн, як Греція, де для обстеження повій створені контролюючі органи, діяльність яких найчастіше приводить до того, що жінки й чоловіки уникають реєстрації, чим перекривають собі доступ до послуг медиків. У тому ж році відношення до проституції, як аморальної діяльності, почало переслідуватися в судовому порядку.

Німецький закон про проституцію пропонує зайнятим у цій сфері чоловікам і жінкам (виключно громадянам країн-членів ЄС) укладати трудові договори, які, як і у всякій іншій галузі, передбачають соціальне страхування, тобто надають право на допомогу з безробіття, безкоштовну перекваліфікацію й так далі. Таким чином, якщо повія не задоволена своїми доходами, або з якихось інших міркувань, хоче відмовитися від цього заняття, вона реєструється на біржі праці, де їй, як і будь-якому іншому безробітному, пропонують перекваліфікацію з одержанням допомоги на час навчання аж до працевлаштування за новою спеціальністю [11].

Закон строго регулює графік роботи повій, дозволяючи працювати лише з 20⁰⁰ до 4⁰⁰. Замітки й оголошення для потенційних клієнтів публікуються звичайно в журналах; у середніх і малих містах інформацію такого плану можна знайти в місцевих газетах і навіть на жовтих сторінках телефонних книг. Окрім того, інваліди мають право на те, щоб держава субсидувала їх інтимне життя. Ліцензовані повії офіційно прикріплюються до місцевих органів соціальної опіки, і ці органи оплачують їх візити до осіб з обмеженою дієздатністю. За статистикою в країні щодня відбувається приблизно 270 тис. платних сексуальних контактів, що приносить країні щорічний значний дохід [13].

Існування подвійних стандартів до повій унеможливило визначення з абсолютною точністю кількості осіб, які надають платні сексуальні послуги в Україні. Відповідно до міліцейської статистики, в Україні офіційно зареєстровано (хоча б один раз затримувались правоохоронними органами) понад 5 тис. повій, за даними соціологів їхня чисельність перевищує 20 тис. осіб [12], дослідниця О. Балакірева називає ймовірну кількість у 250 тис. осіб [11], які тим чи іншим способом надають платні сексуальні послуги з різним ступенем постійності та професіоналізму.

Згідно з даними опитування Українського інституту соціологічних досліджень (УІСД) працювати в секс-бізнесі подобається лише 20% з 636 представниць найдавнішої професії, які були опитані у 12 містах України. При цьому 73% з них обрали цю роботу, щоб «не працювати за копійки в якій-небудь конторі»; 61% сподівається заробити грошей і полишити це заняття; 27% повідомили, що працюють у секс-бізнесі вимушено. При цьому лише 66% опитаних жінок користуються презервативами [11], що явно не додає оптимізму в країні, де вже розгортається епідемія ВІЛ-СНІД.

Відповідно до опитування, повії отримують на руки лише близько 20% зароблених грошей, що складає 300–1000 дол. США на місяць [11], що набагато перевищує середню заробітну плату по галузях народного господарства України (табл. 1) [22]. При цьому ані досвіду роботи, ані освіти, ані початкового капіталу для роботи у секс-індустрії повії не потрібно.

Таблиця 1. Середньомісячна заробітна плата за видами економічної діяльності в 2010 р.

Вид діяльності	Середня зарплата, грн.
Усього	2 239
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ним послуги	1 430
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	1 787
Рибальство, рибництво	1 191
Промисловість	2 580
Будівництво	1 754
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1 874
Діяльність готелів та ресторанів	1 455
Діяльність транспорту та зв'язку	2 726
Фінансова діяльність	4 601
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	2 436
Державне управління	2 747
Освіта	1 889
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1 631
Надання комунальних та індивідуальних послуг	2 065

Високі за українськими мірками доходи та незначне покарання за заняття проституцією відповідно до ст. 181-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення у вигляді попередження або накладення штрафу в розмірі 5–10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (далі – НМДГ), тобто 85–170 грн., та 8–15 НМДГ (136–255 грн.) [2] у разі повторного протягом року правопорушення, стимулюють молодих жінок і чоловіків продавати своє тіло, надаючи платні сексуальні послуги.

Потенційна легалізація проституції в Україні в обов'язковому порядку передбачатиме визнання її одним із видів трудової діяльності з відповідними змінами у законодавстві. Згідно з ч. 1 ст. 34 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) повна дієздатність фізичної особи настає з досягненням 18 років (повноліття) [5], тому саме цей вік є коректним вважати мінімальним для отримання офіційного дозволу на заняття проституцією. У випадку надання платних сексуальних послуг є доцільним обмежити дію ч. 2 ст. 34 та ст. 35 ЦКУ щодо набуття неповнолітньою особою повної цивільної дієздатності у випадку реєстрації шлюбу та в разі, коли особа записана батьком дитини або працює за трудовим контрактом у віці 16 років.

Заняття проституцією повинно передбачати обов'язкову реєстрацію повій з можливою їх сертифікацією. У зв'язку з цим логічним виглядає зміна ст. 181-1 КУпАП «заняття проституцією» на нову редакцію: «порушення законодавства, що регулює зайняття проституцією» зі збільшенням у 10-тикратному розмірі існуючих штрафів до 50–100 НМДГ при першому порушенні та до 80–150 НМДГ при кожному наступному протягом року з конфіскацією виручки, одержаної від проституції.

У випадку легалізації проституції на повій будуть розповсюджені основні права працівників, які передбачені Кодексом законів про працю України, зокрема [1]: 1) максимальна тривалість робочого часу не більше 40 годин на тиждень (ст. 50); 2) перерва на відпочинок і харчування (ст. 66); 3) право на 2 або 1 вихідний день на тиждень (ст. 67) тощо. Звісно, що на вагітних, жінок, котрі мають дітей віком до 3-х років, інфікованих та тих, які мають наркотичну залежність, повинна поширюватися заборона на зайняття проституцією.

Обов'язковим елементом легалізації є запровадження регулярного медичного обстеження не рідше 1 разу в 3 місяці (квартал) та враховуючи особливий ризик професійних хвороб – обов'язкове медичне страхування з нормою відрахувань не менше 10 % від загального обсягу доходів на ці потреби.

Важливим аспектом будь-якої легальної трудової діяльності є оподаткування. Логічним видається віднесення повій до категорій осіб, котрі займаються незалежною професійною діяльністю (лікарі, адвокати, нотаріуси тощо). Такі особи підлягають взяттю на облік як самозайняті особи в органах державної податкової служби, а стягнення обов'язкових платежів має відбуватися за ст. 178 Податкового кодексу України – «Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність». Оподатковуваним доходом вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного виду незалежної професійної діяльності [4].

У разі неотримання свідоцтва особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, об'єктом оподаткування є доходи, отримані від такої діяльності без урахування витрат. Доходи оподатковуються за ставкою у 15 %, а при його 10-кратному перевищенні розміру мінімальної заробітної плати – 17 %.

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 року № 2464-VI особи, котрі займаються незалежною професійною діяльністю є платниками єдиного внеску. Звісно, що така вимога поширюватиметься і на повій, а розмір внеску становить 34,7 % від отриманих доходів (ст. 11) [6].

На нашу думку, обкладання податком на додану вартість платних сексуальних послуг є недоцільним.

Враховуючи те, що валові доходи секс-індустрії (послуги повій) в Україні, за оцінками фахівців, складають мінімум 0,7 млрд. дол. США на рік [8] (5,6 млрд. грн. за курсом 8 грн. за 1 дол. США), можна підрахувати прогнозний соціально-економічний ефект від легалізації проституції за такою формулою:

$$L_{\text{п}} = P_{\text{есз}} + C_{\text{м}} + P_{\text{плдфо}}, \quad (1)$$

де $L_{\text{п}}$ – ефект від легалізації проституції, грн.;

$P_{\text{есз}}$ – внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, грн.;

$P_{\text{плдфо}}$ – податок з доходів фізичних осіб, грн.;

$C_{\text{м}}$ – обов'язкове медичне страхування, грн.

Підставляючи дані до формули 1, отримуємо:

$$L_{\text{п}} = 5,6 * 34,7\% + 5,6 * 10\% + 5,6 * 15\% = 3,3432 \text{ млрд. грн.}$$

Таким чином, економічний ефект від легалізації проституції в Україні складає 3,3432 млрд. грн., що в абсолютному вираженні складає майже 1,12 % сукупних прогнозованих доходів державного бюджету на 2011 рік. Крім цього досягається підвищення соціального захисту працівників секс-індустрії через медичне й пенсійне страхування, відбувається

зменшення кримінального навантаження в даній сфері та покращується механізм протидії розповсюдженню ВІЛ-СНІД через підвищення контролю за однією з груп ризику – повіями.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Враховуючи вищенаведене, основними перевагами України у випадку легалізації проституції виступають: 1) покращення протидії розповсюдженню венеричних захворювань через запровадження щомісячного медичного обстеження; 2) поповнення доходної частини консолідованого бюджету; 3) покращення соціального захисту повій – посилення контролю за кримінальними структурами, забезпечення медичного й пенсійного страхування.

Перспективними для подальшого дослідження виступають виявлення реальних показників діяльності секс-індустрії в Україні, зокрема уточнення чисельності працюючих і потенційних повій, кількість можливих будинків розпусти, фінансовий потенціал даної галузі, можливі інституційні бар'єри у вигляді спротиву кримінальних структур, які контролюють даний бізнес.

Література

1. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII // Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-20) від 7.12.1984 № 80731-10 // Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-П // Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI // Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
7. Біблія. Електронна версія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.biblia.org.ua>.
8. Мировая секс-индустрия терпит убытки [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ua-today.com/modules/myarticles/article_storyid_22354.html.
9. Мінц М. О. Соціологія девіантної поведінки: проституція / М. О. Мінц [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Плотнікова А. В. Проблема визначення об'єкта злочинів у сфері заняття проституцією / А. В. Плотнікова // Право. – Вип. 1 (5). – 2009. – С. 67-71.
11. Проституція в Україні: кримінал или бизнес? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/society/2005/02/01/177488.html>.
12. Проституція и СПИД в Украине. Данные социологов [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/society/2003/02/13/48743.html>.
13. Секс-туризм: Украина и мир сегодня [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hotel-lh.ru/news-turizm/seks-turizm-ukraina-i-mir-segodnya.html>.
14. Суховий В. І. Заходи органів місцевої влади по боротьбі з проституцією на Катеринославщині-Дніпропетровщині у міжвоєнні роки / В. І. Суховий // Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження. – Вип. 7. – 2009. – С. 68-76.
15. Юридический энциклопедический словарь / Под общ. ред. В. Е. Крутских. 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 450 с.
16. Офіційний сайт «Еженедельный экономический журнал Коммерсантъ-Деньги». № 17-18 (321-322) от 05.05.2001 г. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kommersant.ru>.
17. Електронний засіб масової інформації [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.memoid.ru/node/Pravovoj_status_prostitucii_v_stranah_mira.
18. Новини телеканалу Інтер. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/society/2005/02/01/177488.html>.
19. Новини України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://novostiukrainy.ru/mir/chehiya-meriya-iniciuet-zakonoproekt-o-legalizacii-prostitucii>.
20. Служба новин ТСН. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ru.tsn.ua/svit/v-kanade-priznali-zakon-protiv-prostitucii-antikonstitucionnym.html>.
21. Офіційний сайт «Общественная газета Криминал» [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.idroputchik.ru.
22. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
23. Офіційний сайт ЦРУ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.cia.gov>.